

Kampania społeczna na lata 2018-2019

AUTYZM. CODZIENNOŚĆ...

pod hasłem

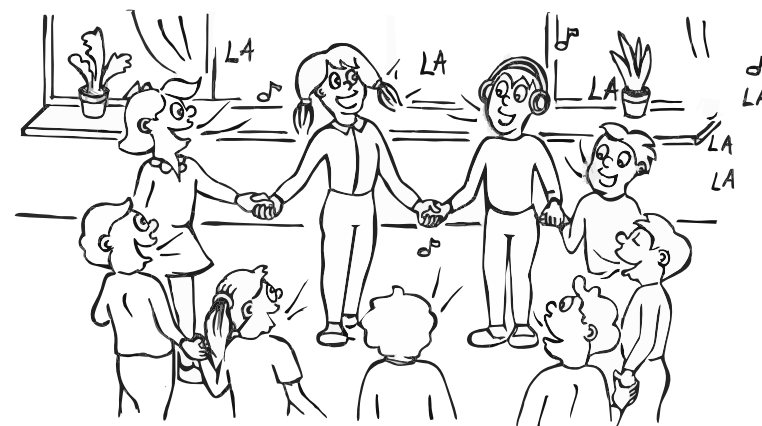
Popatrz na autyzm odwrotnie

od Z jak Zrozum

do A jak Akceptuj

Komiks edukacyjny
Mój kolega z autyzmem

ISBN 978-83-955302-2-7

Wydawca:

Regionalny Ośrodek Metodyczno-Edukacyjny *Metis* w Katowicach

Jednostka oświaty Samorządu Województwa Śląskiego akredytowana przez Śląskiego Kuratora Oświaty

ul. Drozdów 17 i 21, 40-530 Katowice

www.metis.pl

Autorzy:

Anna Czerwiec-Banek – projekt i wykonanie komiksu

Anita Wieloch – pomysł i redakcja, opracowanie merytoryczne

Katarzyna Niemotko – opracowanie merytoryczne

Iwona Ludziak-Balawander – opracowanie graficzne i skład

Beata Cielecka – opracowanie multimedialne, slajdy

Materiały edukacyjne kampanii: www.metis.pl/autyzm

Publikacja bezpłatna. Dozwolone jest kopiowanie i wykorzystywanie w celach niekomercyjnych i edukacyjnych z podaniem autorstwa. W publikacji nie wolno wprowadzać zmian, przekształcać utworu ani tworzyć dzieł na jego podstawie, chyba że zgodę wyrazi właściciel.

Publikacja finansowana ze środków Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach.

Motivis

*Myszę, że każdy jest dziwny.
Powinniśmy wszyscy celebrować naszą indywidualność i nie wstydzić się jej.*

Johnny Depp

WSTĘP

Każdy z nas jest inny. To ważne, abyśmy o tym mówili dzieciom od najmłodszych lat. Mamy się wzajemnie szanować, akceptować, rozumieć.

To, co dla jednych jest łatwe, dla innych jest niezwykle trudne. Ale każdy jest „w czymś” dobry.

Wystarczy tylko poszukać mocnych stron w drugim człowieku.

To życiowe zadanie dla nas, dorosłych. Mamy nauczyć dzieci, aby patrzyły na drugą osobę przez pryzmat tego, co ona potrafi, co robi dobrze. Aby, zanim ocenią kogoś innego, spróbowały zrozumieć, dlaczego „ten ktoś” tak się zachowuje, co jest przyczyną jego postępowania.

Inny nie znaczy gorszy. W przedszkolu są różne dzieci. Zdarza się, że w grupie jest dziecko z autyzmem.

Co to oznacza? Jak możemy mu pomóc? Odpowiedzi szukajcie w komiksie **Świat na niebiesko. Mój kolega z autyzmem**.

To druga część komiksu **Świat na niebiesko** (pierwsza, dla uczniów szkoły podstawowej, została wydana we wrześniu 2018 roku) opracowana specjalnie dla młodszych dzieci: przedszkolaków i uczniów klasy I szkoły podstawowej.

Komiks jest jednym z elementów kampanii społecznej **Autyzm. Codziennosc...** pod hasłem **Od Z jak Zrozum do A jak Akceptuj**.

Jeśli będziemy wiedzieć, dlaczego dziecko ze spektrum autyzmu zachowuje się w określony sposób, zrozumimy je, pomożemy mu – a tym samym zaakceptujemy. Wówczas dzieciom z autyzmem ułatwimy funkcjonowanie w niełatwej dla nich rzeczywistości. A sami... możemy się wtedy wiele nauczyć.

W komiksie wykorzystano sytuacje, które miały miejsce podczas zajęć edukacyjno-informacyjnych **Mój kolega z autyzmem**, prowadzonych w czerwcu 2019 r. w katowickich przedszkolach przez nauczycielki: Dorotę Kozłowską i Teresę Skrzypczak.

Zajęcia pokazały, że wszystkie dzieci w grupie wspaniale się rozumieją i uczą poprzez... wspólną zabawę.

Zapraszam do wspólnej zabawy!

Anita Wieloch

INFORMACJE DLA NAUCZYCIELA/RODZICA

KOMIKS:

1. PLAN
2. KRĘCENIE SIĘ
3. EMOCJE
4. SŁUCHAWKI
5. ZAMIESZANIE W GŁOWIE
6. ZMIANA
7. ZABAWA
8. MISTRZ

W komiksie znajdują się opisane i zilustrowane scenki z przedszkolnego życia. Jest ich osiem. Przedstawione sytuacje związane są z obecnością dziecka z autyzmem w grupie.

Opis słowny, znajdujący się na **parzystych stronach** komiksu, krótko tłumaczy, dlaczego dziecko ze spektrum autyzmu np. kręci się w kółko, ma na uszach słuchawki, „w dziwny” dla innych sposób się bawi. Pytania pod opisem pełnią funkcję wspomagającą.

Na **nieparzystych stronach** niniejszej publikacji znajdują się **dwie ilustracje**.

Jedna przedstawia niewłaściwe zachowanie przedszkolaków. Druga ilustracja pokazuje, jak być powinno, aby wszystkie dzieci w grupie – również dziecko z autyzmem – czuły się dobrze.

Na każdym obrazku, w prawym, górnym rogu znajduje się **buźka**: uśmiechnięta lub smutna.

Jest to wskazówka dla dziecka, czy reakcja przedszkolaków na zachowanie kolegi z autyzmem jest właściwa, czy nie.

Nauczyciel przedszkola lub rodzic może również wykorzystać komiks **do pracy kreatywnej**.

Dzieci, zainspirowane przez osobę dorosłą mogą pytać, same poszukiwać odpowiedzi, podawać przykłady w oparciu o wybrane ilustracje. W miejscach przeznaczonych na rysunek własny, dziecko ma szansę zaproponować własne scenki, narysować swojego najlepszego kolegę lub koleżankę. Może będzie to dziecko z autyzmem?

SCENKI WŁASNE

QUIZ

Na końcu komiksu zamieszczono **quiz dla dzieci**. Przedstawiono w nim cztery scenki.

Dziecko po dokładnym przyjrzeniu się (lub omówieniu obrazka) ma zdecydować, czy dzieci w grupie zachowują się stosownie wobec dziecka ze spektrum autyzmu, czy nie.

Rysuje uśmiechniętą lub smutną buźkę w prawym, górnym rogu obrazka.

Scenka 1: PLAN

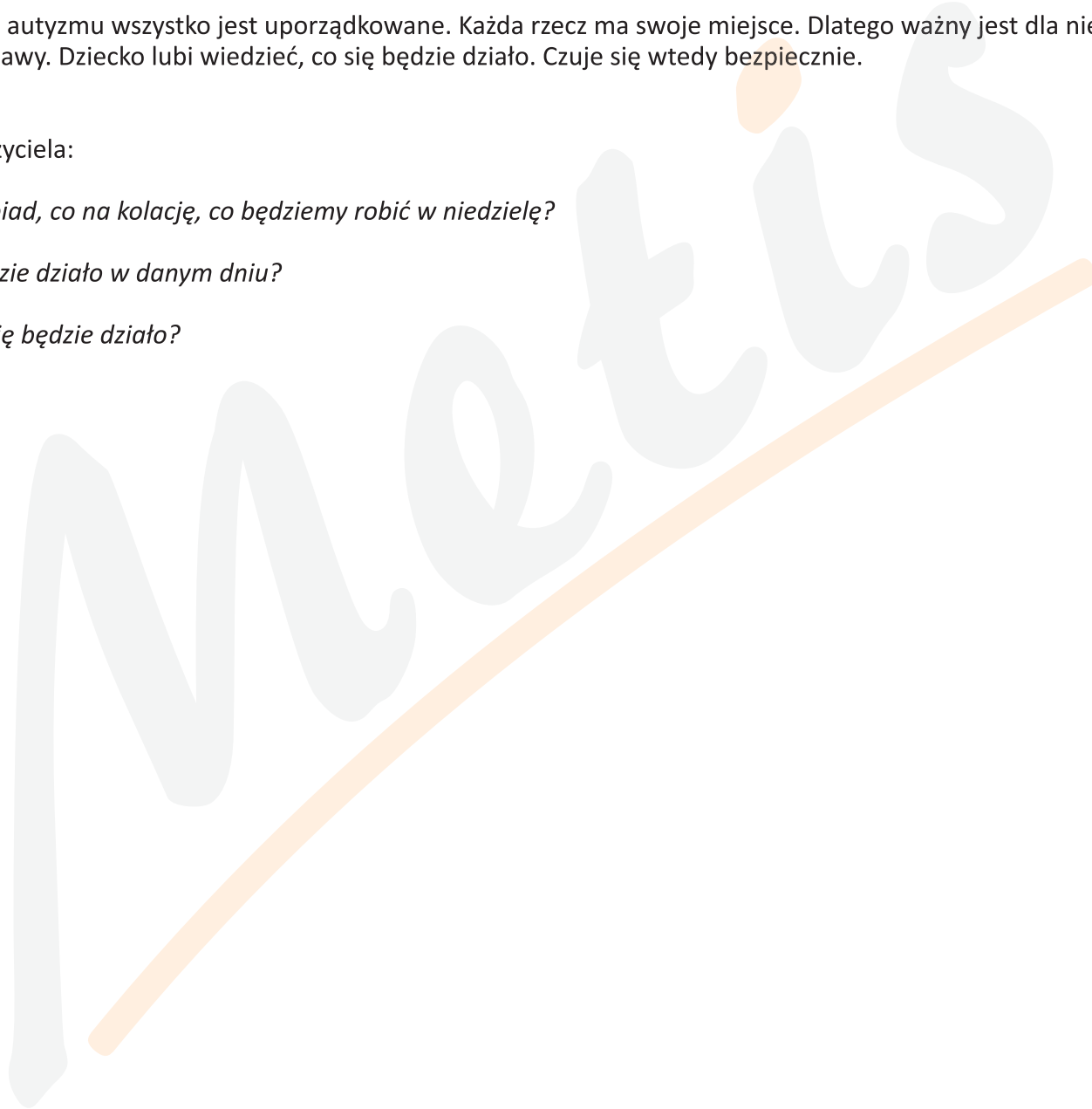
W głowie dziecka w spektrum autyzmu wszystko jest uporządkowane. Każda rzecz ma swoje miejsce. Dlatego ważny jest dla niego PLAN. Plan dnia, plan zajęć, plan zabawy. Dziecko lubi wiedzieć, co się będzie działo. Czuje się wtedy bezpiecznie.

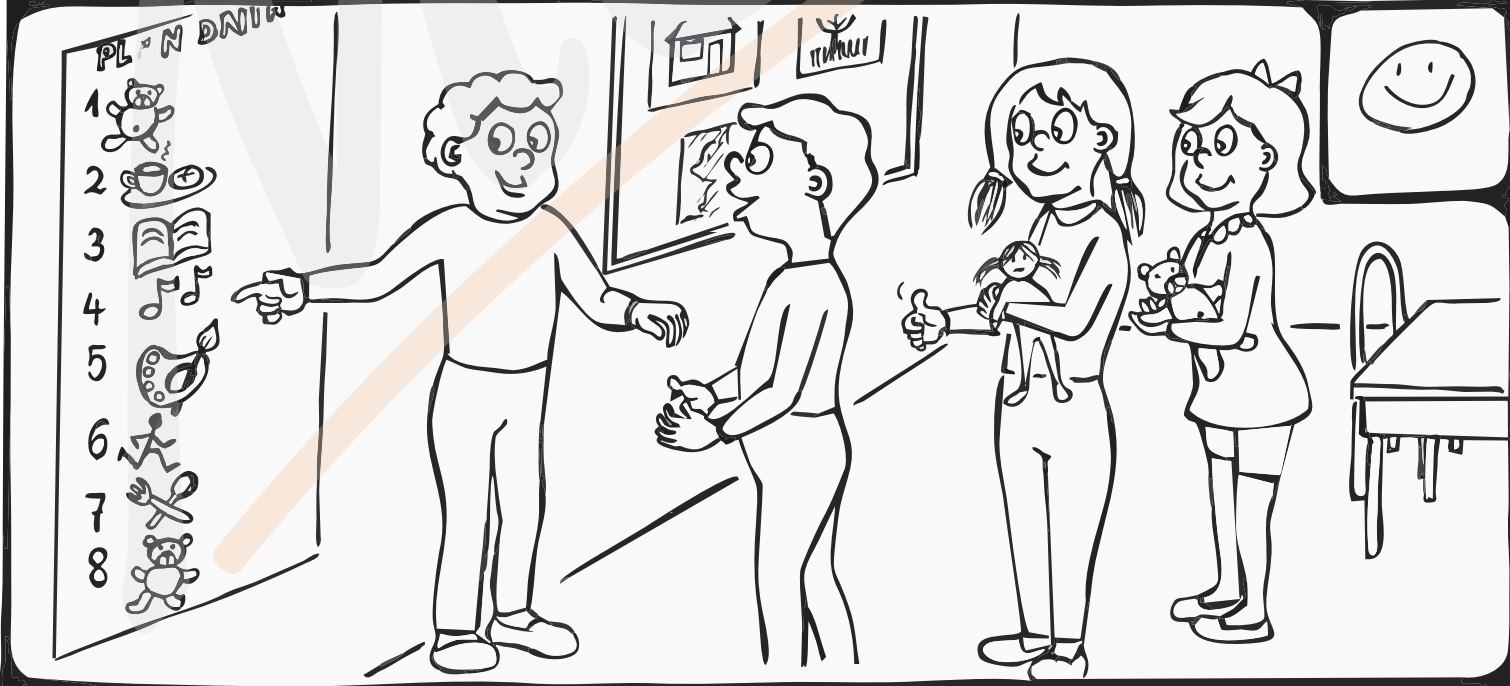
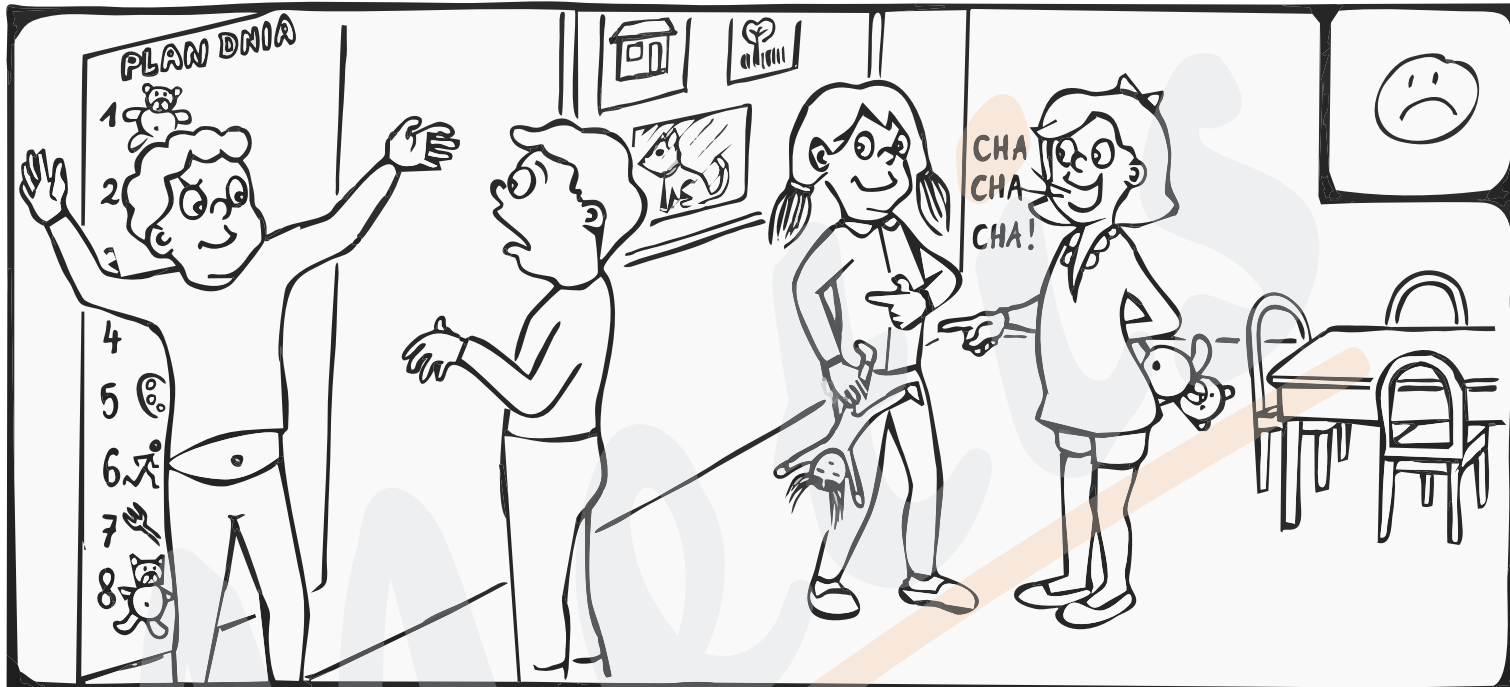
Pytania pomocnicze dla nauczyciela:

Czy pytasz się mamy, co na obiad, co na kolację, co będziemy robić w niedzielę?

Czy lubisz wiedzieć, co się będzie działo w danym dniu?

Dlaczego lubisz wiedzieć, co się będzie działo?

Scenka 2: KRĘCENIE SIĘ

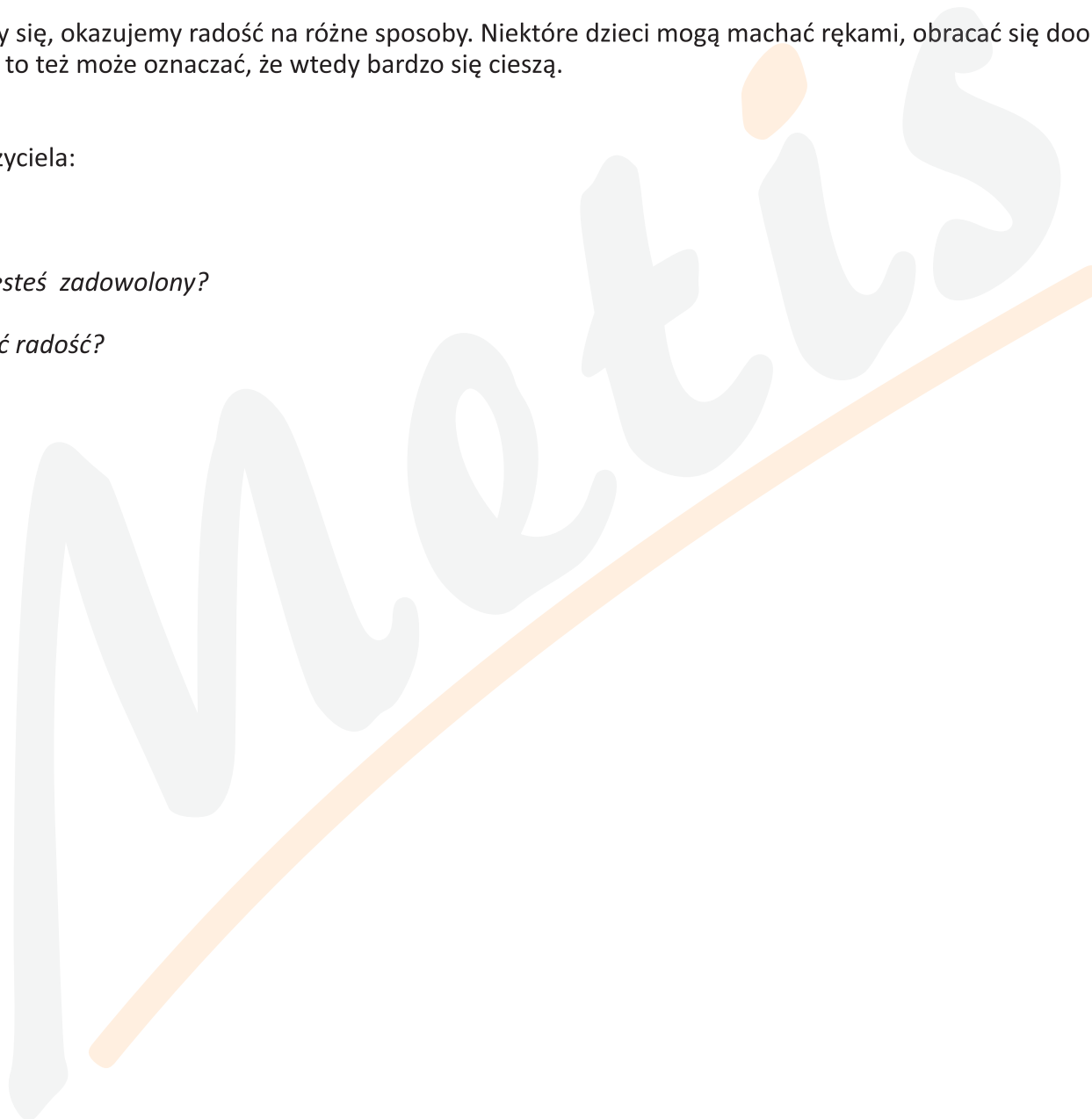
Każdy z nas jest inny. Cieszymy się, okazujemy radość na różne sposoby. Niektóre dzieci mogą machać rękami, obracać się dookoła, tak jak bączek albo karuzela. I to też może oznaczać, że wtedy bardzo się cieszą.

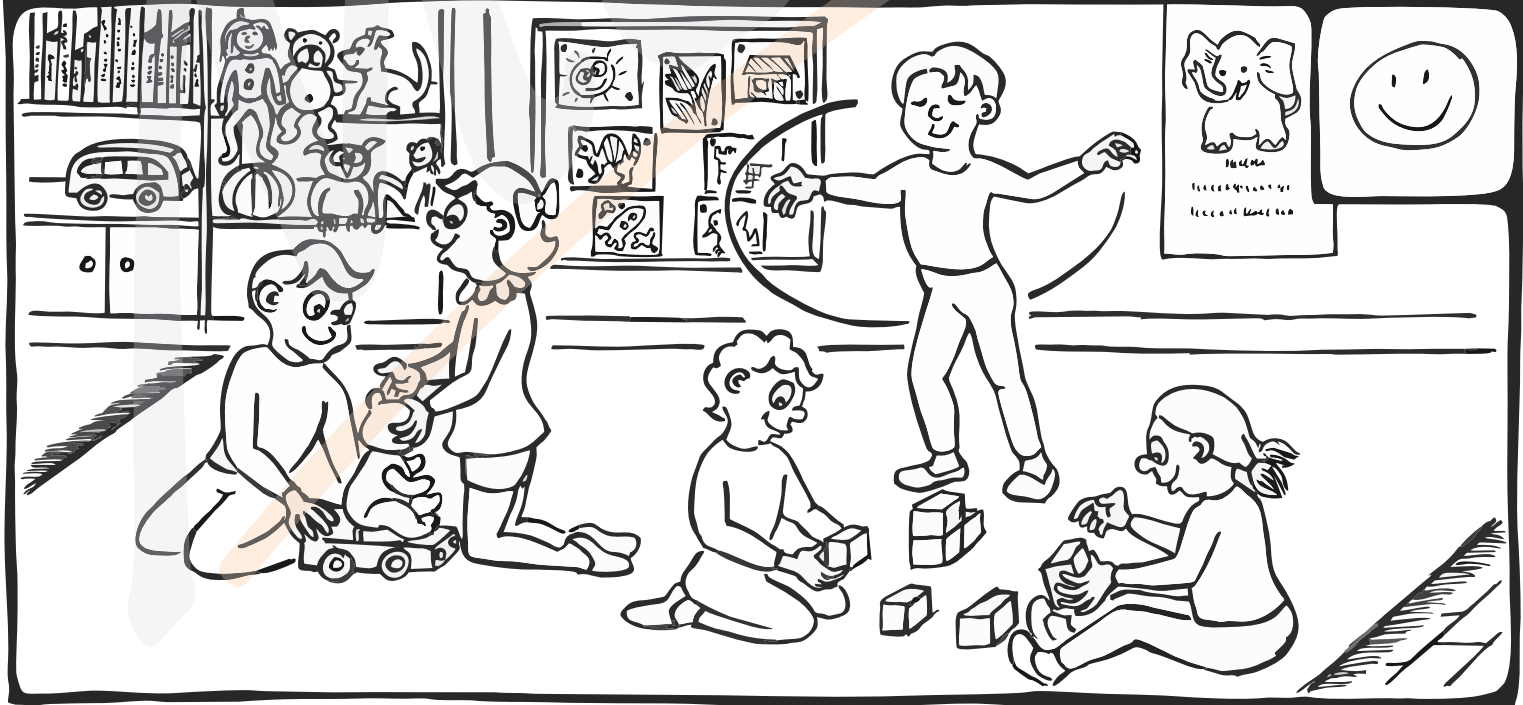
Pytania pomocnicze dla nauczyciela:

Co robisz, kiedy się cieszysz?

Czy jest ci przyjemnie, kiedy jesteś zadowolony?

Jak inni ludzie mogą okazywać radość?

Scenka 3: EMOCJE

Wiesz już, że każdy z nas jest inny. Mózg, który jest jak komputer w twojej głowie, u każdego działa inaczej i kontroluje nie tylko to, jak się uczysz, ale także jak odczuwasz emocje. To powoduje, że jesteśmy różni i każdy inaczej je odczuwa.

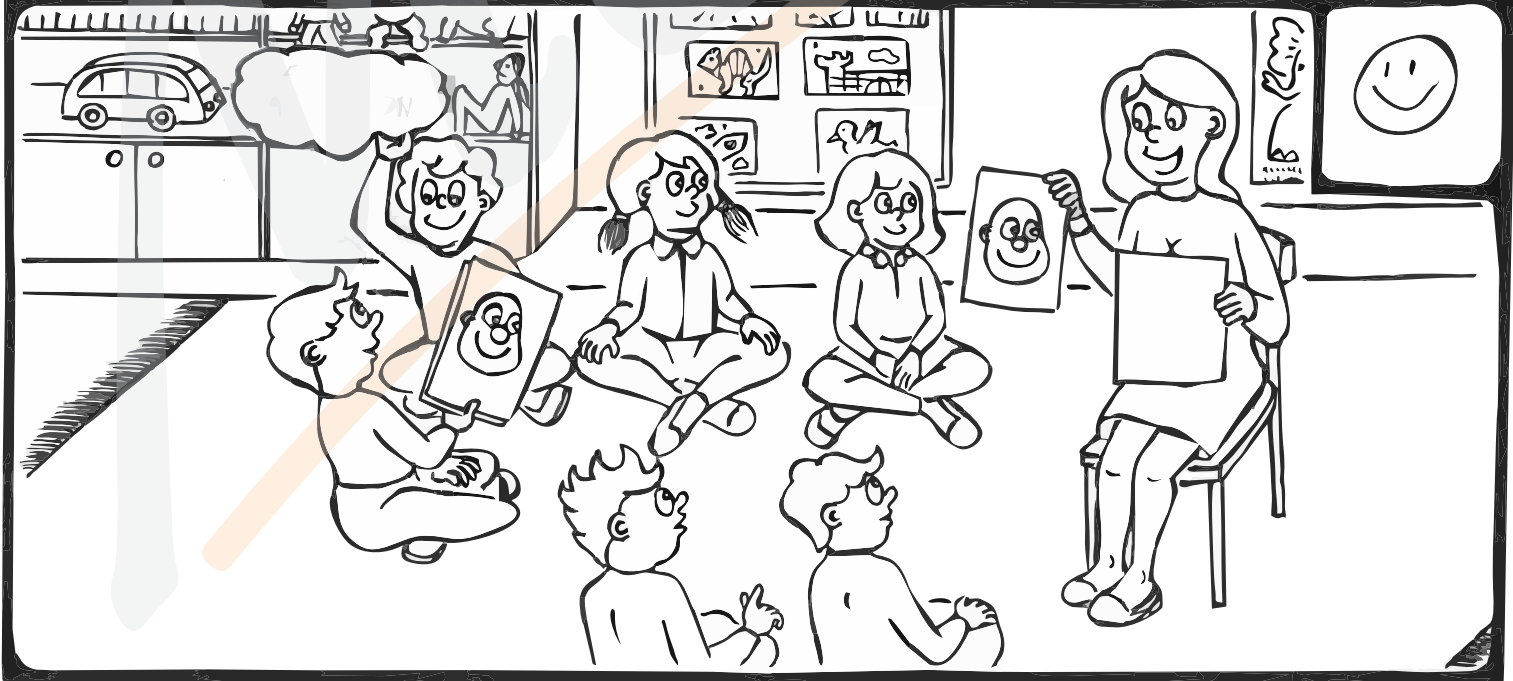
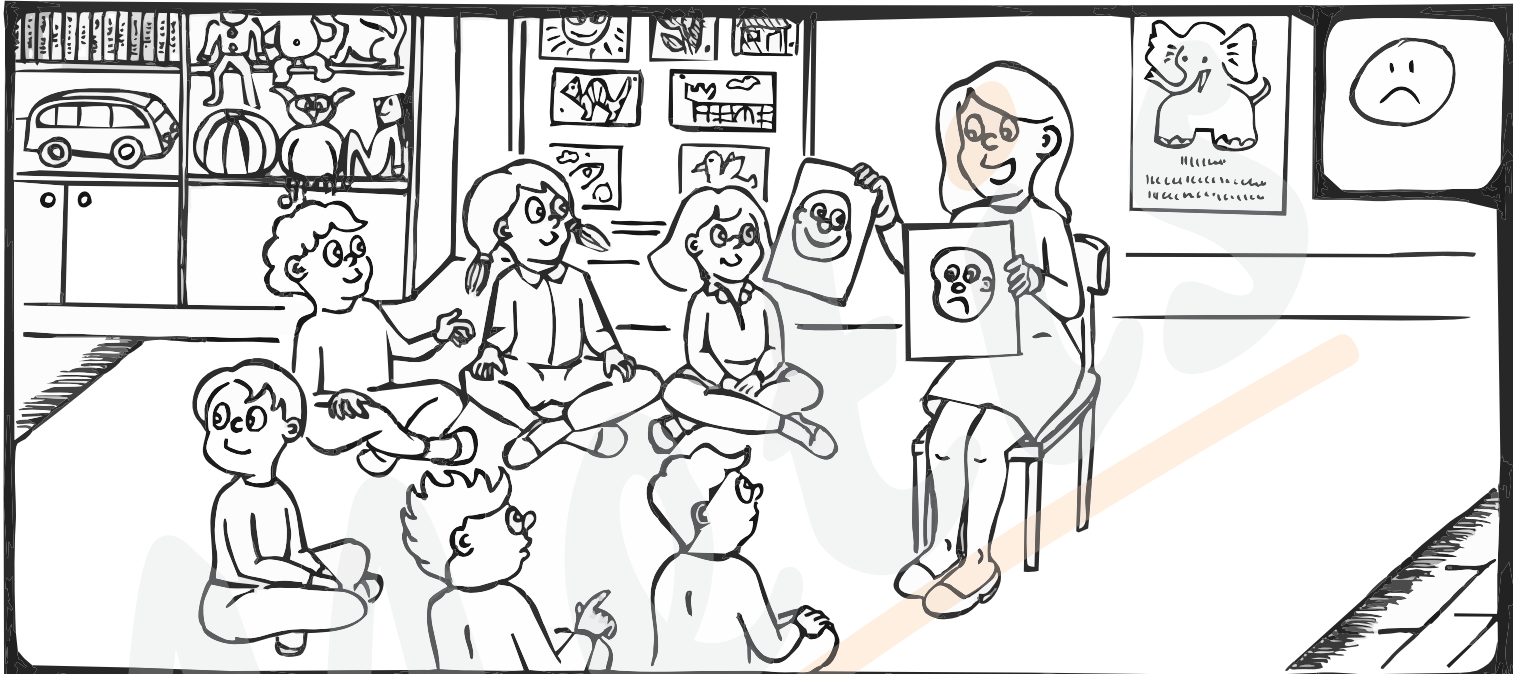
U niektórych dzieci połączenia w mózgu działają w inny sposób, nie można wtedy rozpoznać emocji. Dlatego trzeba o emocjach, takich jak: radość, smutek, złość, strach, wstręt, zaskoczenie, rozmawiać, pokazywać je i tłumaczyć. Nie wszyscy je rozpoznają i odczuwają.

Pytania pomocnicze dla nauczyciela:

Czy wiesz, jakie emocje możesz odczuwać i co wtedy robisz? Podaj przykład.

W jakich sytuacjach czujesz radość, a kiedy smutek?

Czy każdy sposób wyrażania emocji jest dobry?

Scenka 4: SŁUCHAWKI

Dzieci z autyzmem czasem słyszą o wiele głośniejsze niż inni, nawet ciche dźwięki. Niektóre z nich mówią wtedy, że „świat boli” – czyli słyszą o wiele „mocniej” niż ty. Mogą boleć ich uszy, oczy, skóra. Dlatego czasem, chociaż na chwilę, muszą „odciąć się” od świata i nałożyć słuchawki na uszy, żeby słyszeć tylko ciszę.

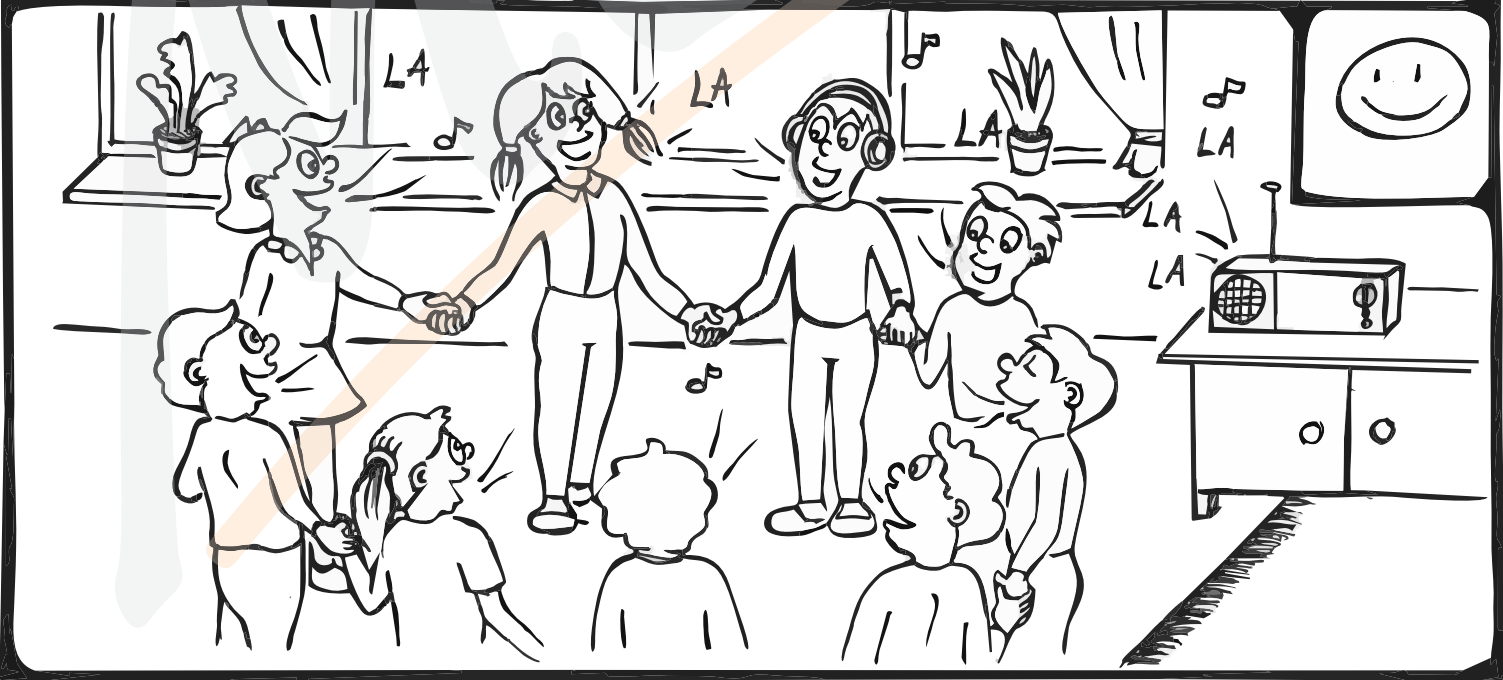
Pytania pomocnicze dla nauczyciela:

Czy bardzo głośne dźwięki mogą przeszkadzać? Komu? Dlaczego?

Jak się czujesz, kiedy cię coś boli?

Co wtedy robisz? Czy chcesz się wtedy bawić?

Scenka 5: ZAMIESZANIE W GŁOWIE

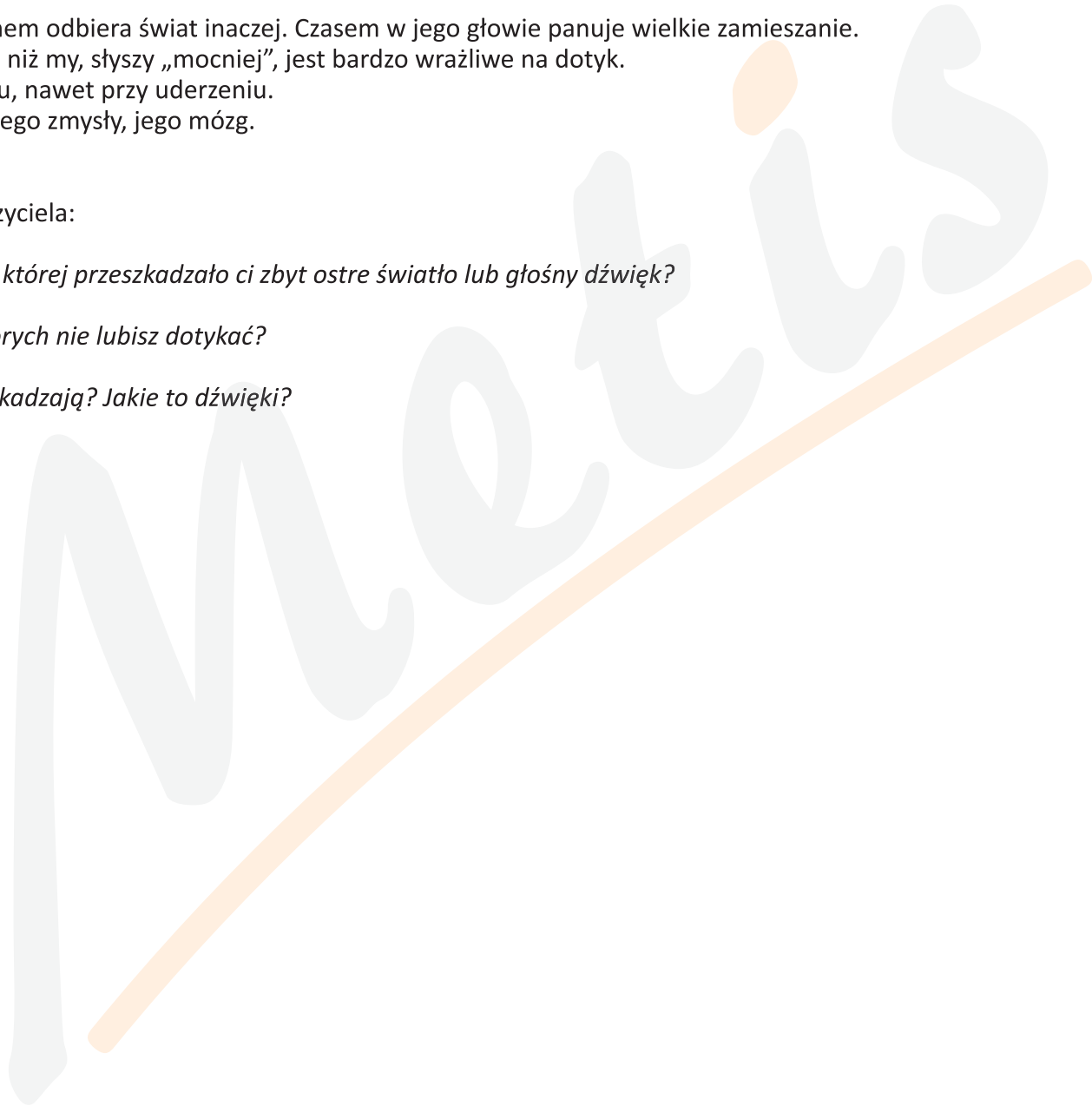
Już wiesz, że dziecko z autyzmem odbiera świat inaczej. Czasem w jego głowie panuje wielkie zamieszanie. Zdarza się, że widzi „mocniej” niż my, słyszy „mocniej”, jest bardzo wrażliwe na dotyk. Albo odwrotnie, nie czuje bólu, nawet przy uderzeniu. To nie jego wina, tak pracują jego zmysły, jego mózg.

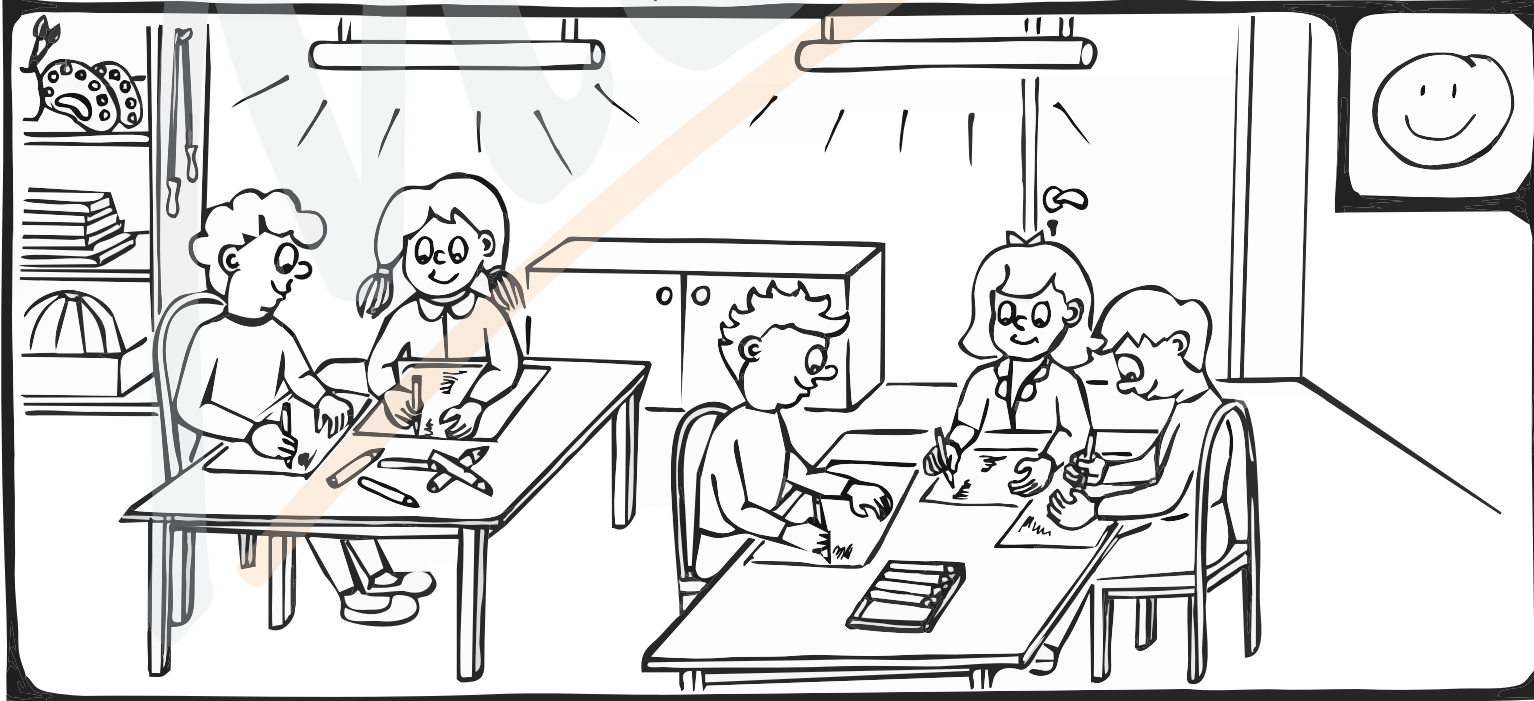
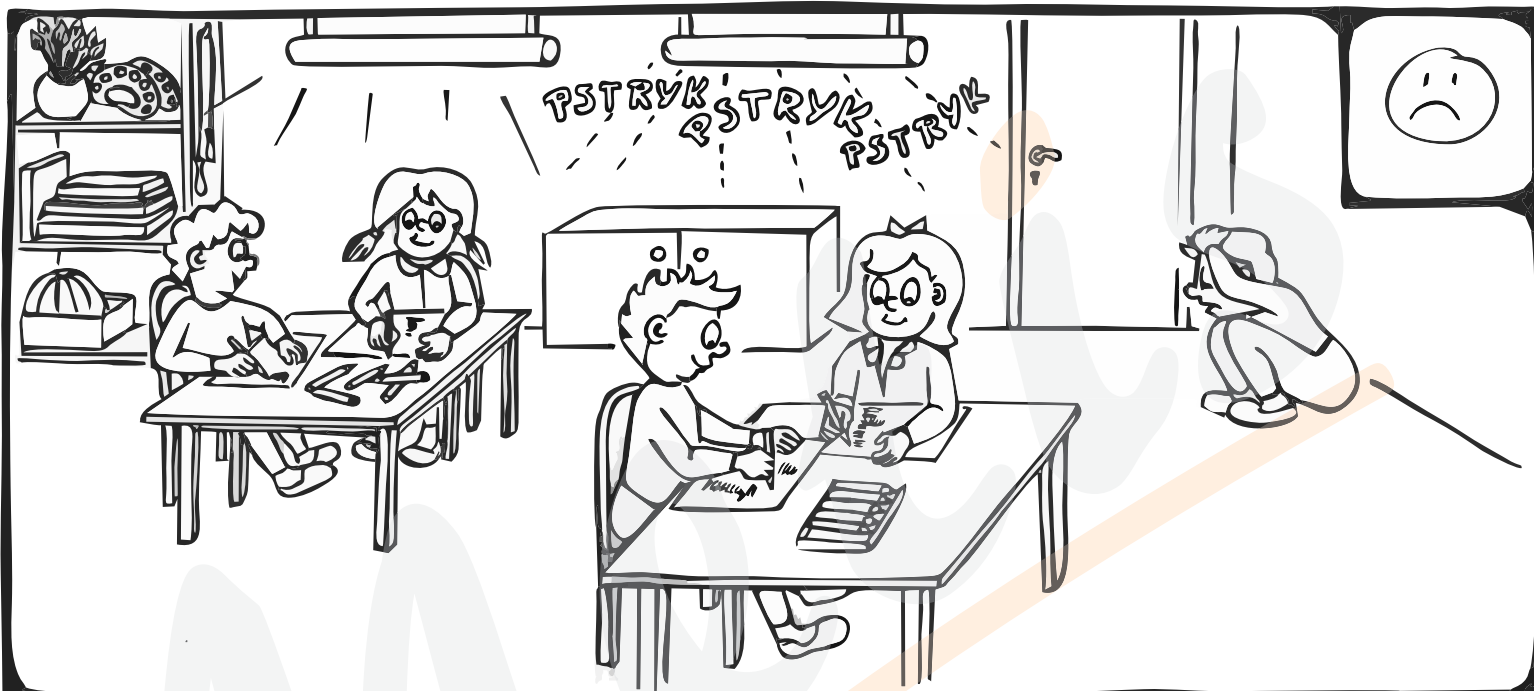
Pytania pomocnicze dla nauczyciela:

Czy byłeś kiedyś w sytuacji, w której przeszkadzało ci zbyt ostre światło lub głośny dźwięk?

Czy są takie powierzchnie, których nie lubisz dotykać?

Czy są dźwięki, które ci przeszkadzają? Jakże to dźwięki?

Scenka 6: ZMIANA

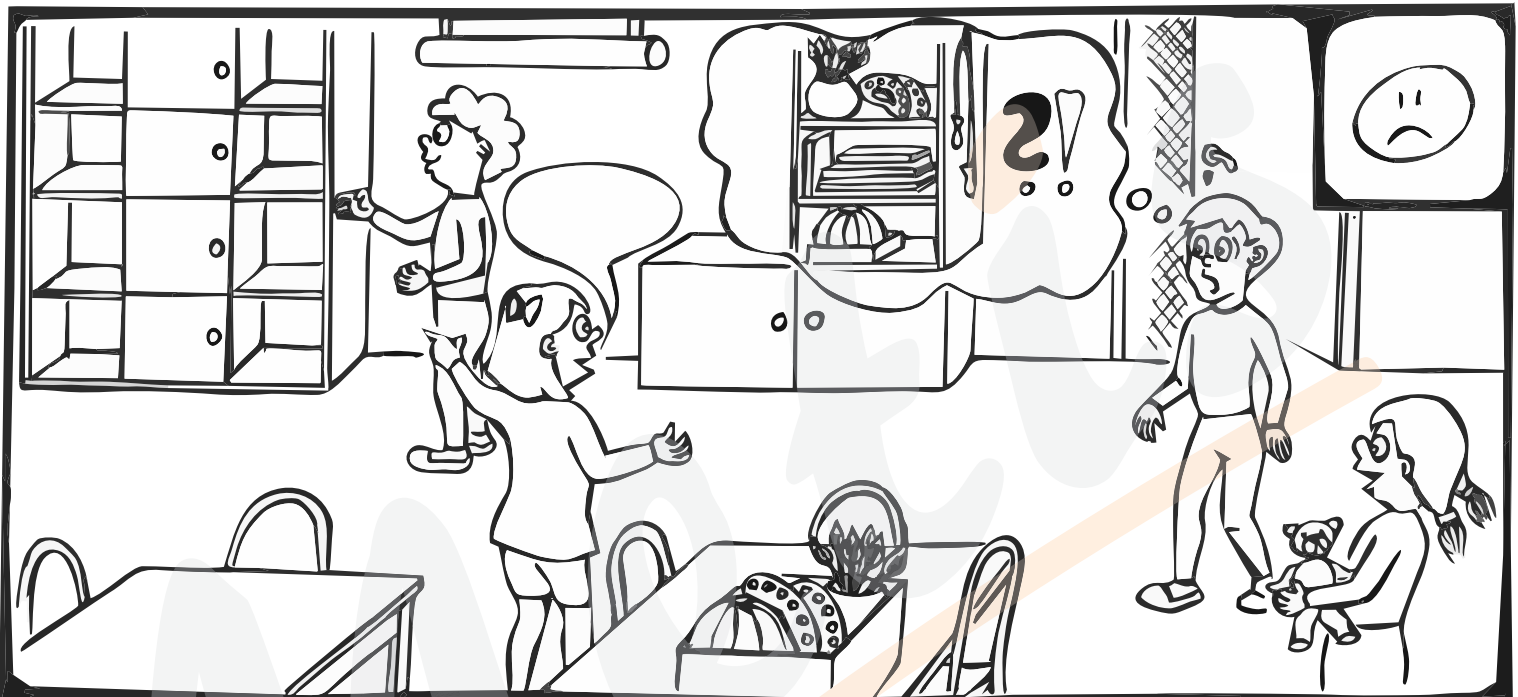
Dzieci z autyzmem często odczuwają lęk. Nie wiedzą, co się zdarzy. Pamiętajcie, że lubią mieć plan. Jeśli nastąpi jakaś zmiana np. w planie, w sali lub przyjdzie nowe dziecko do przedszkola, albo inna pani, trzeba koniecznie o tym wcześniej powiedzieć dziecku z autyzmem, bo ono bardzo to przeżywa i może zacząć się „dziwnie” dla nas zachowywać.

Pytania pomocnicze dla nauczyciela:

Co oznacza słowo zmiana? Z czym ci się kojarzy?

Czy lubisz wiedzieć, co się będzie działo, co będziesz robić w przedszkolu?

Czy w przedszkolu coś się zmieniło, co ci się nie spodobało?

Scenka 7: ZABAWA

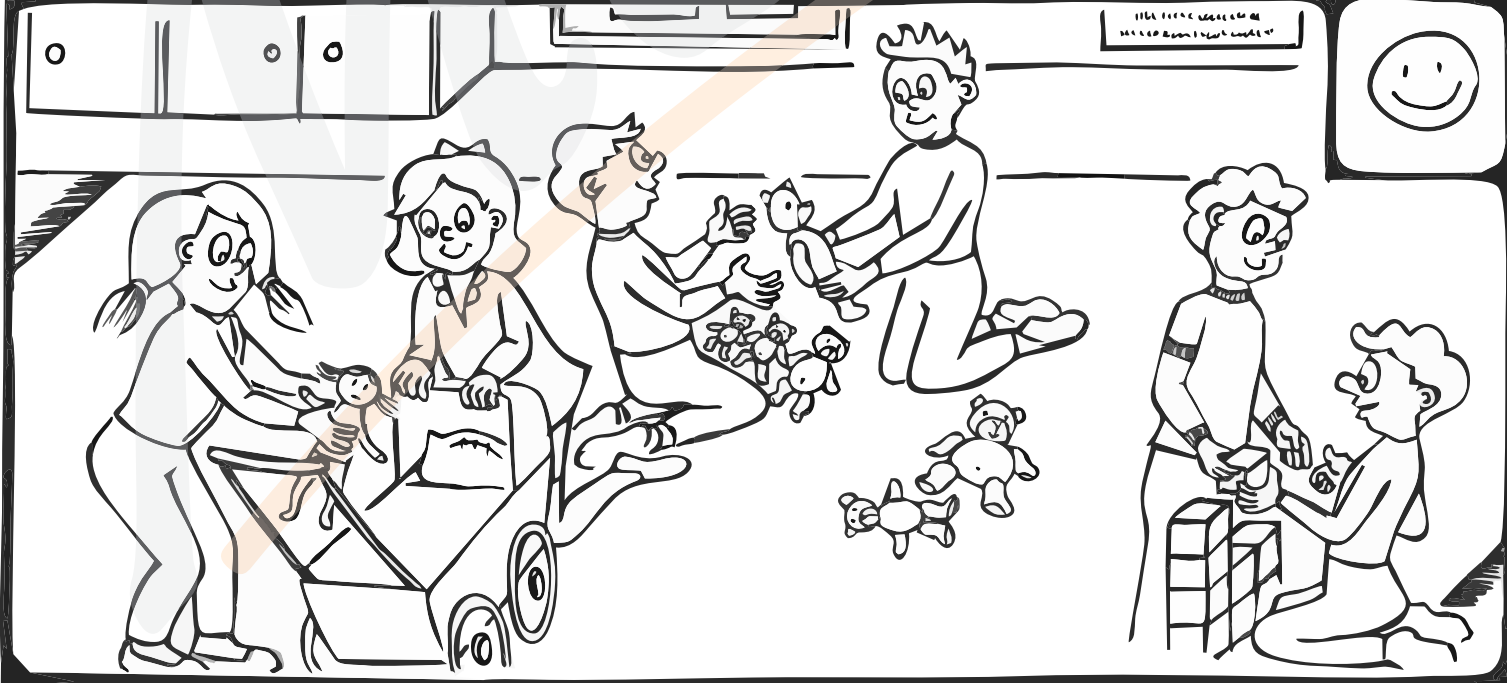
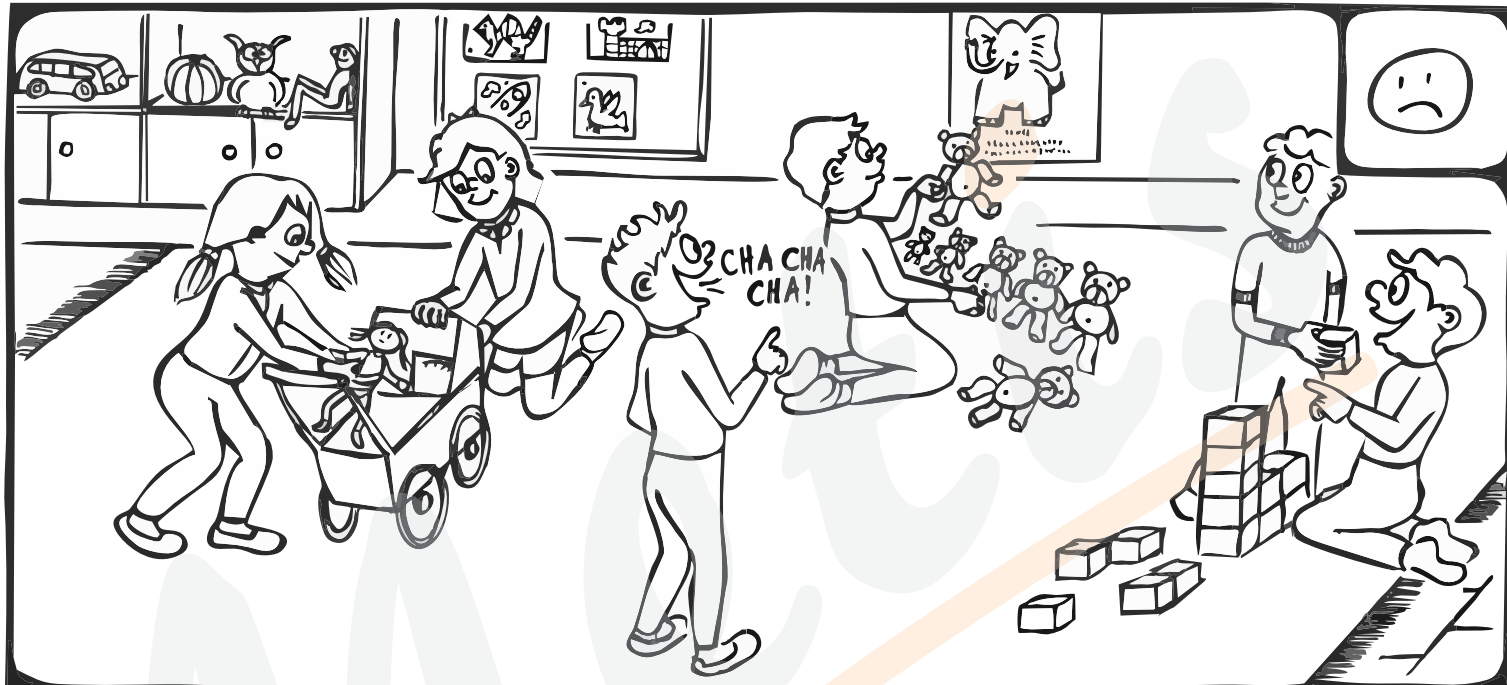
Każde dziecko lubi się bawić. Czasem podobają się nam różne zabawki. Bawimy się „w dom”, „w sklep”, budujemy z klocków. Ale można spotkać dziecko, które bawi się w inny sposób. Ustawia zabawki w jednym rzędzie, obok siebie, według sobie znanego porządku.

Pytania pomocnicze:

Jaka jest twoja ulubiona zabawka?

W co najbardziej lubisz się bawić?

Czy czasem lubisz bawić się sam, tak, żeby nikt ci nie przeszkadzał? Kiedy?

Scenka 8: MISTRZ

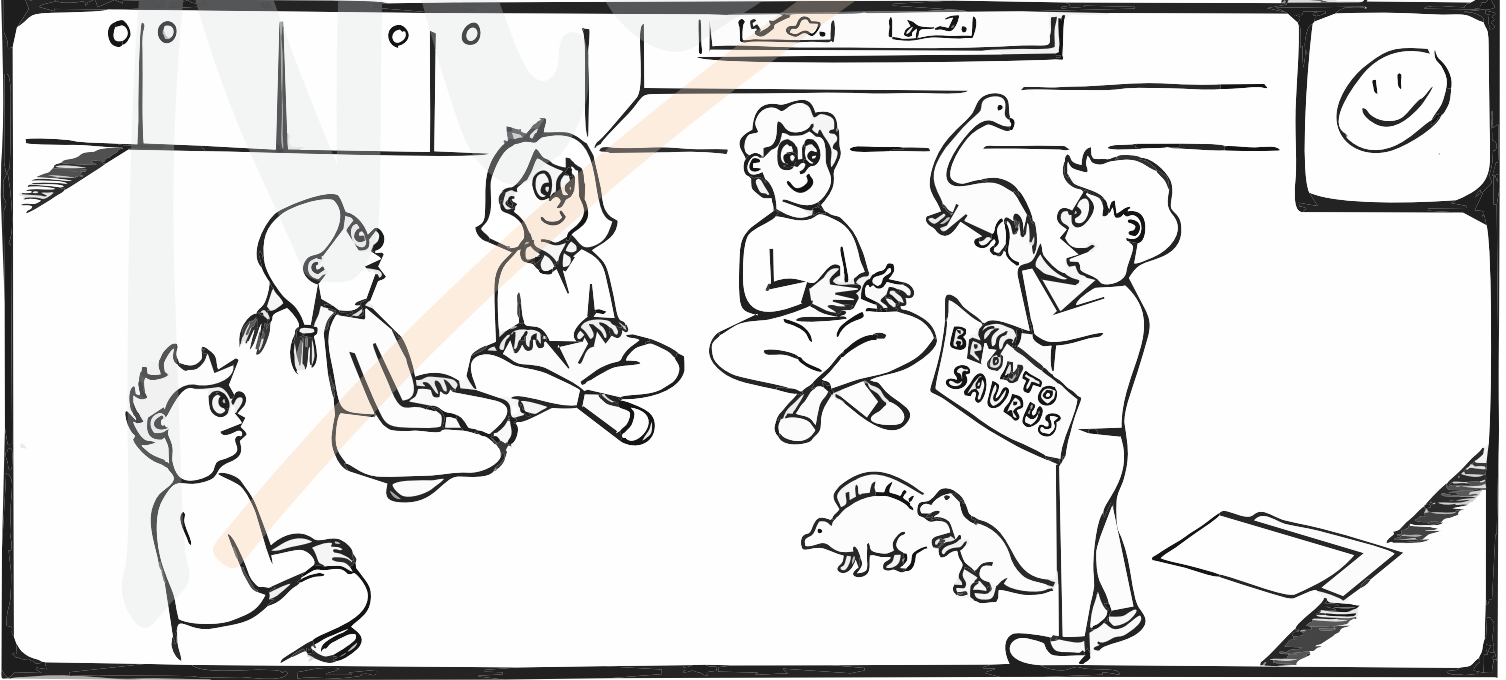
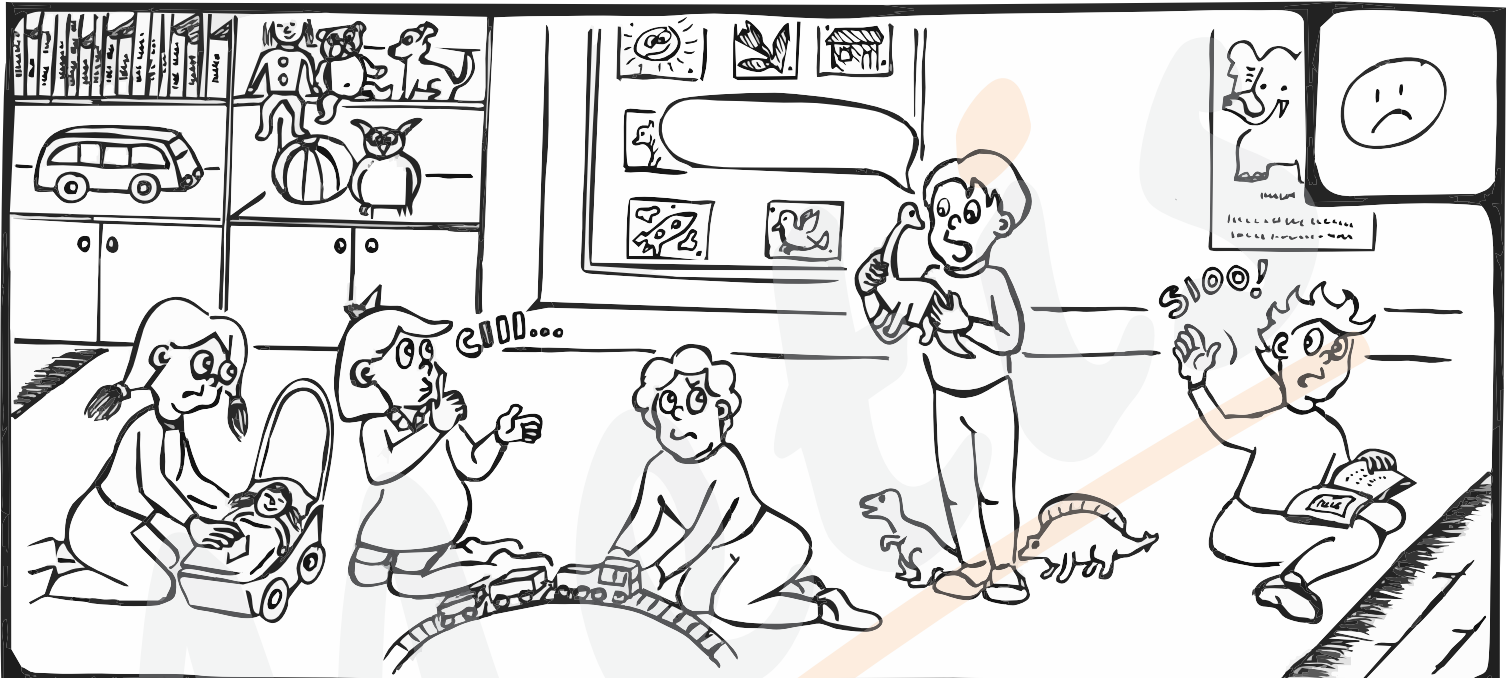
Każdy z nas ma inne zainteresowania. Dzieci z autyzmem są mistrzami w różnych dziedzinach. Często wiedzą więcej od nas na wybrane przez siebie tematy np. o pociągach, o dinozaurach, o zwierzętach. Ponieważ potrafią mówić bardzo długo i szczegółowo na interesujący ich temat, należy im wyznaczyć czas, kiedy mogą to robić i pozwolić im podzielić się z innymi swoimi wiadomościami.

Pytania pomocnicze dla nauczyciela:

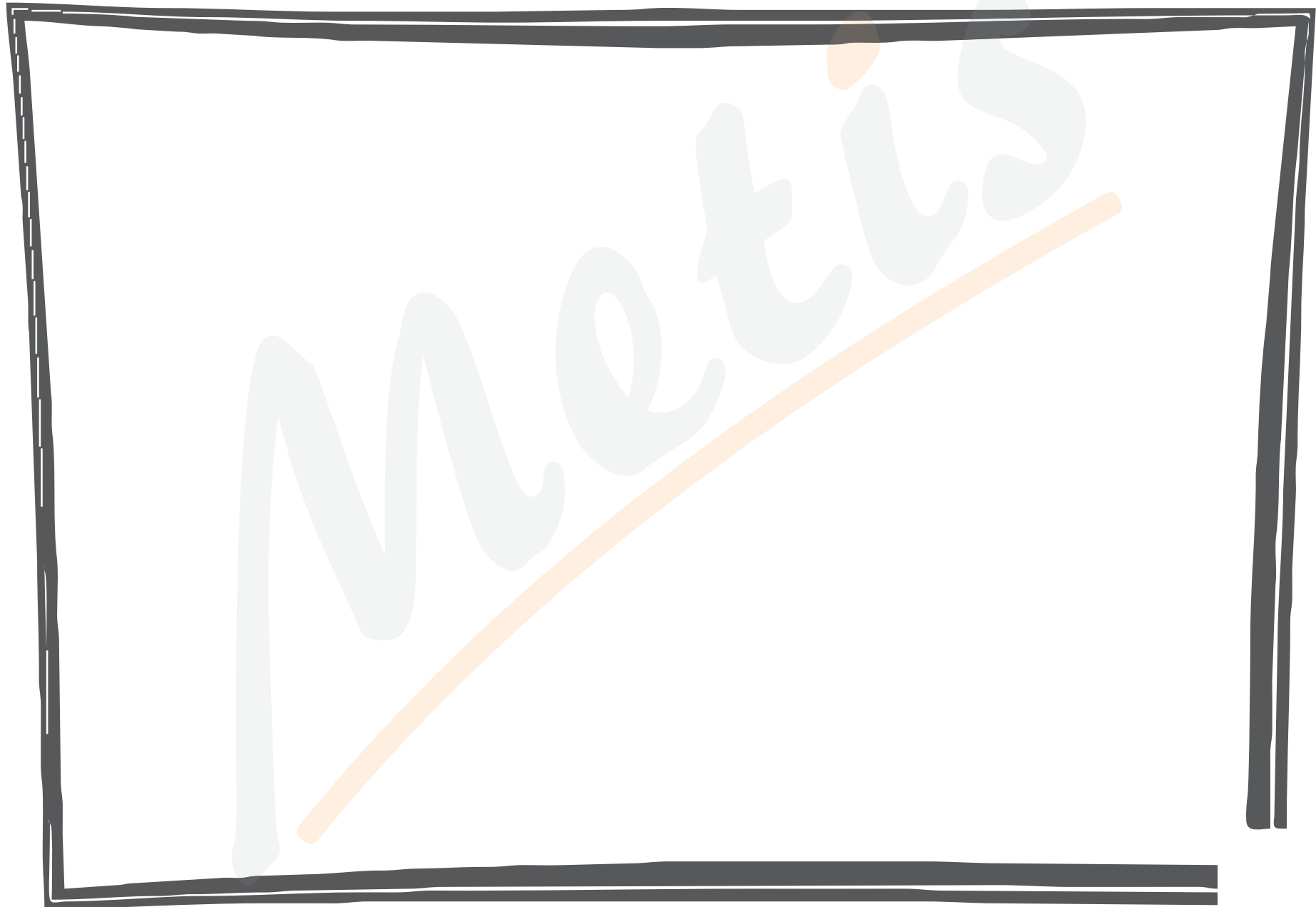
Czym ty się interesujesz?

Czy lubisz o tym mówić?

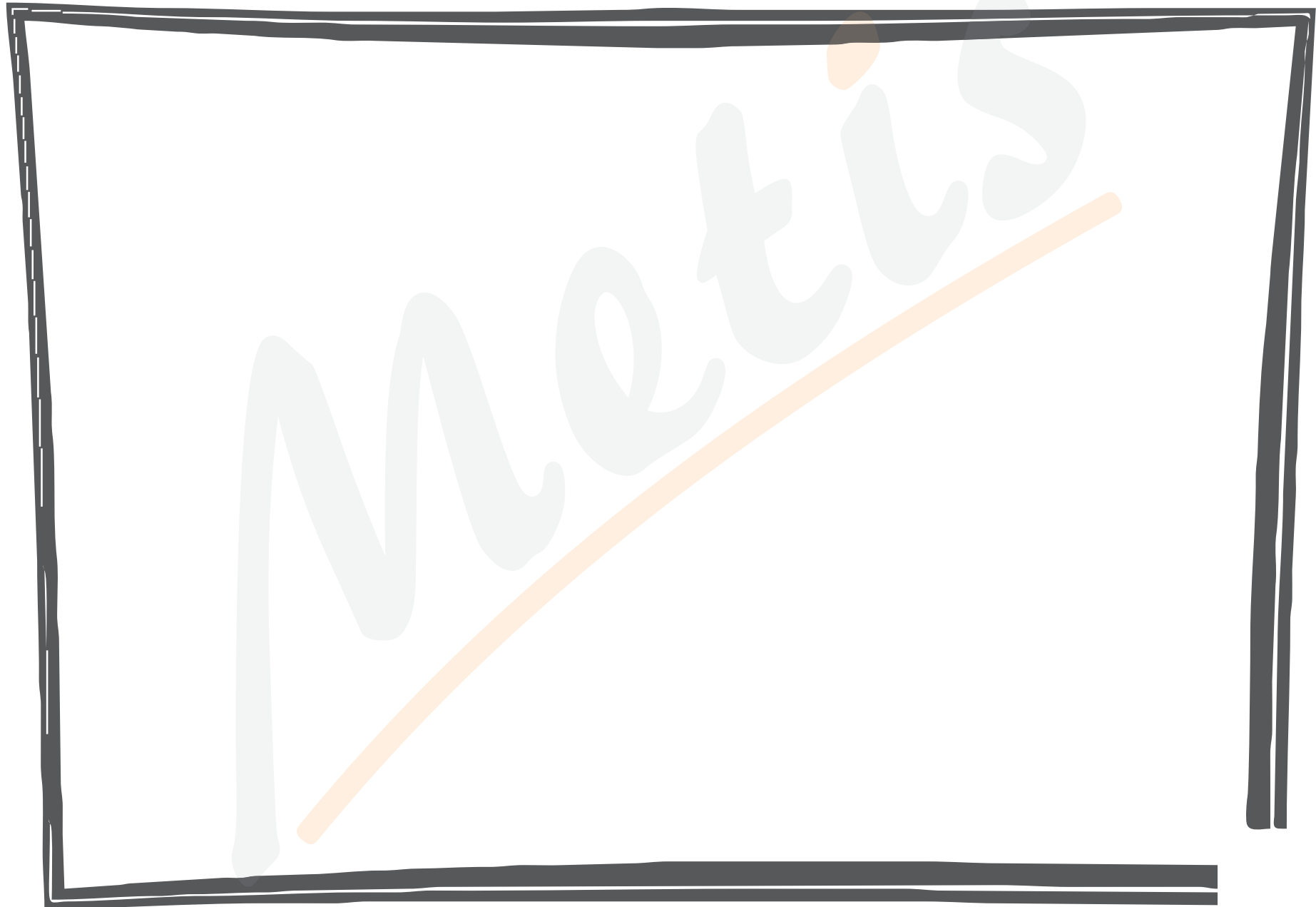
Czy chciałbyś się podzielić swoimi zainteresowaniami z innymi?

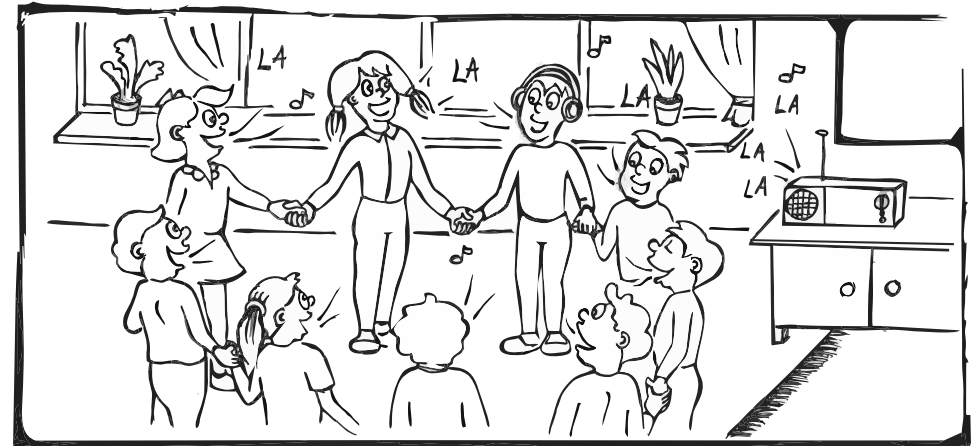
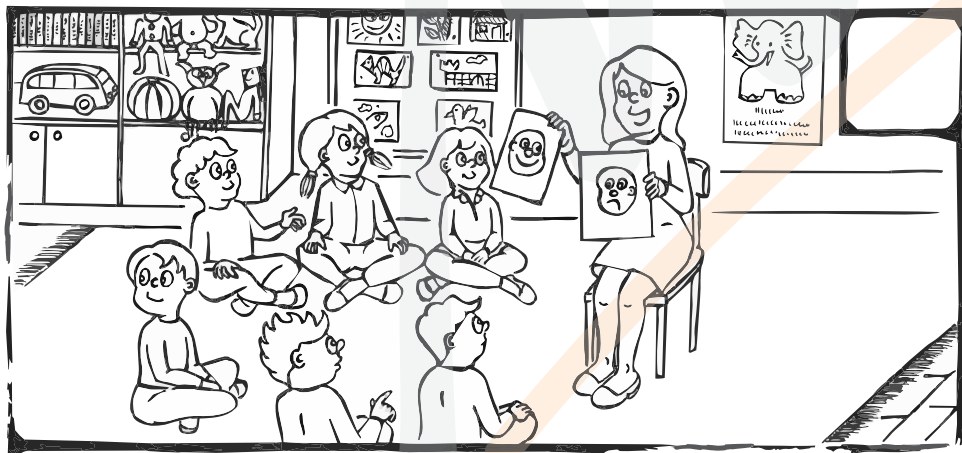
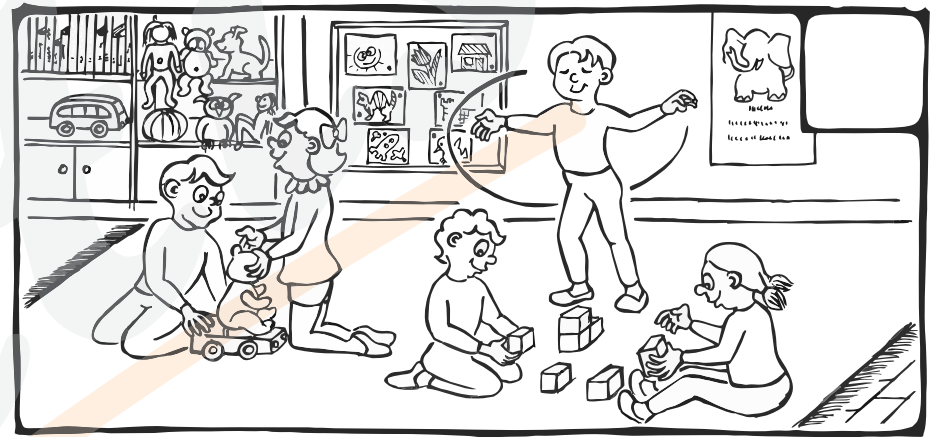
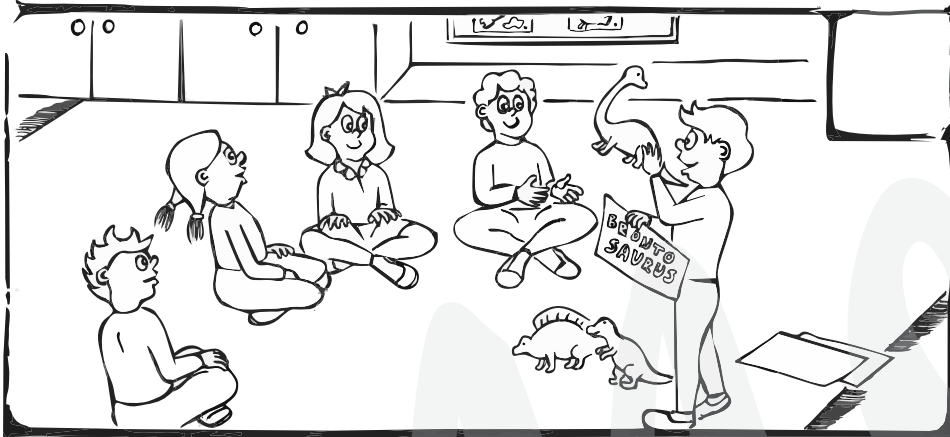
MIEJSCE NA TWÓJ RYSUNEK: *Mój kolega (z autyzmem)*

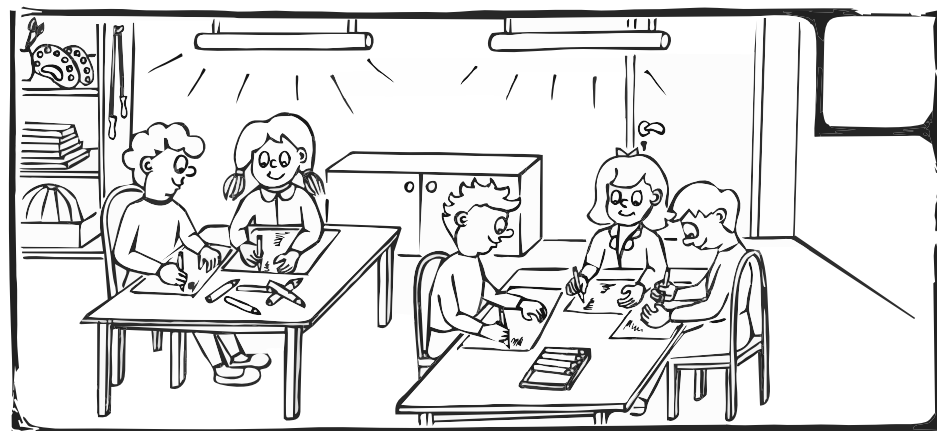
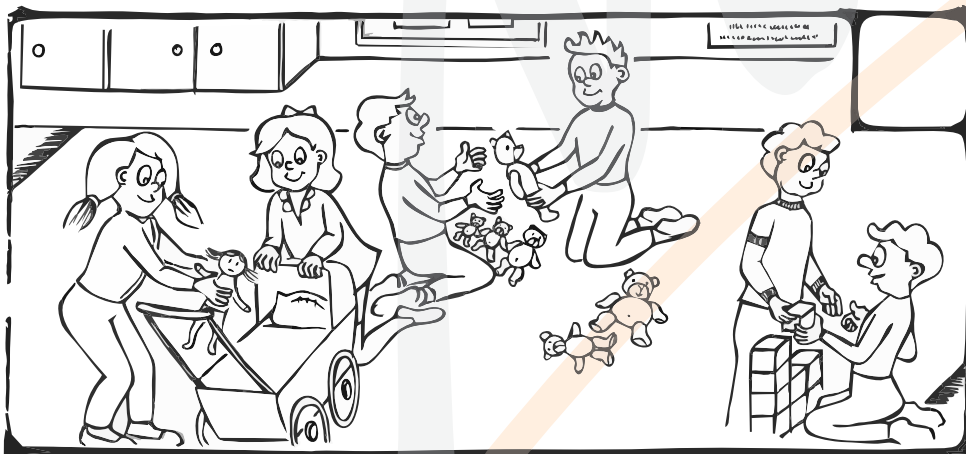
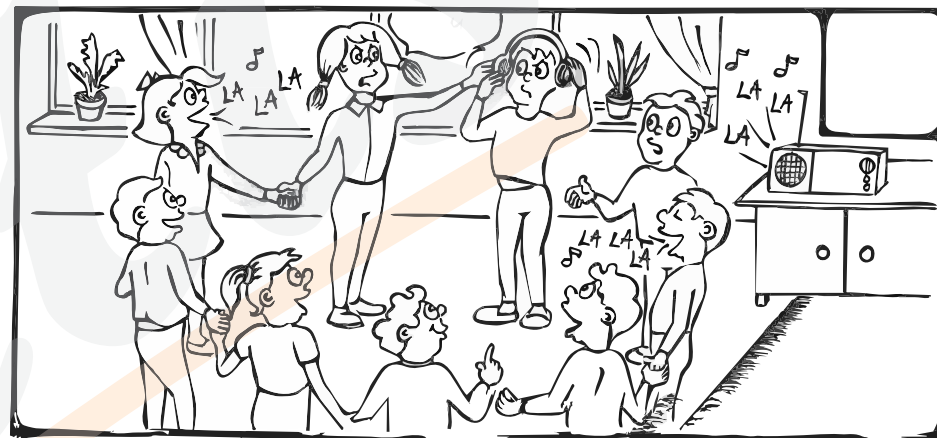
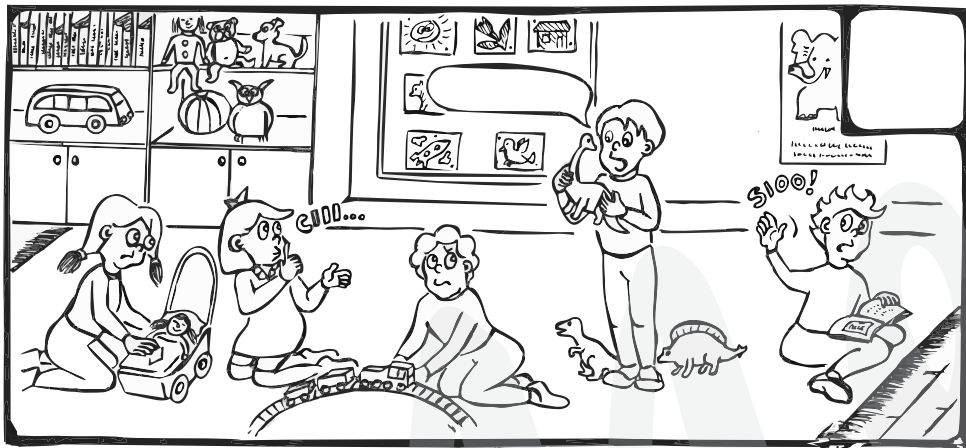
MIEJSCE NA TWÓJ RYSUNEK: *Wspólna zabawa*

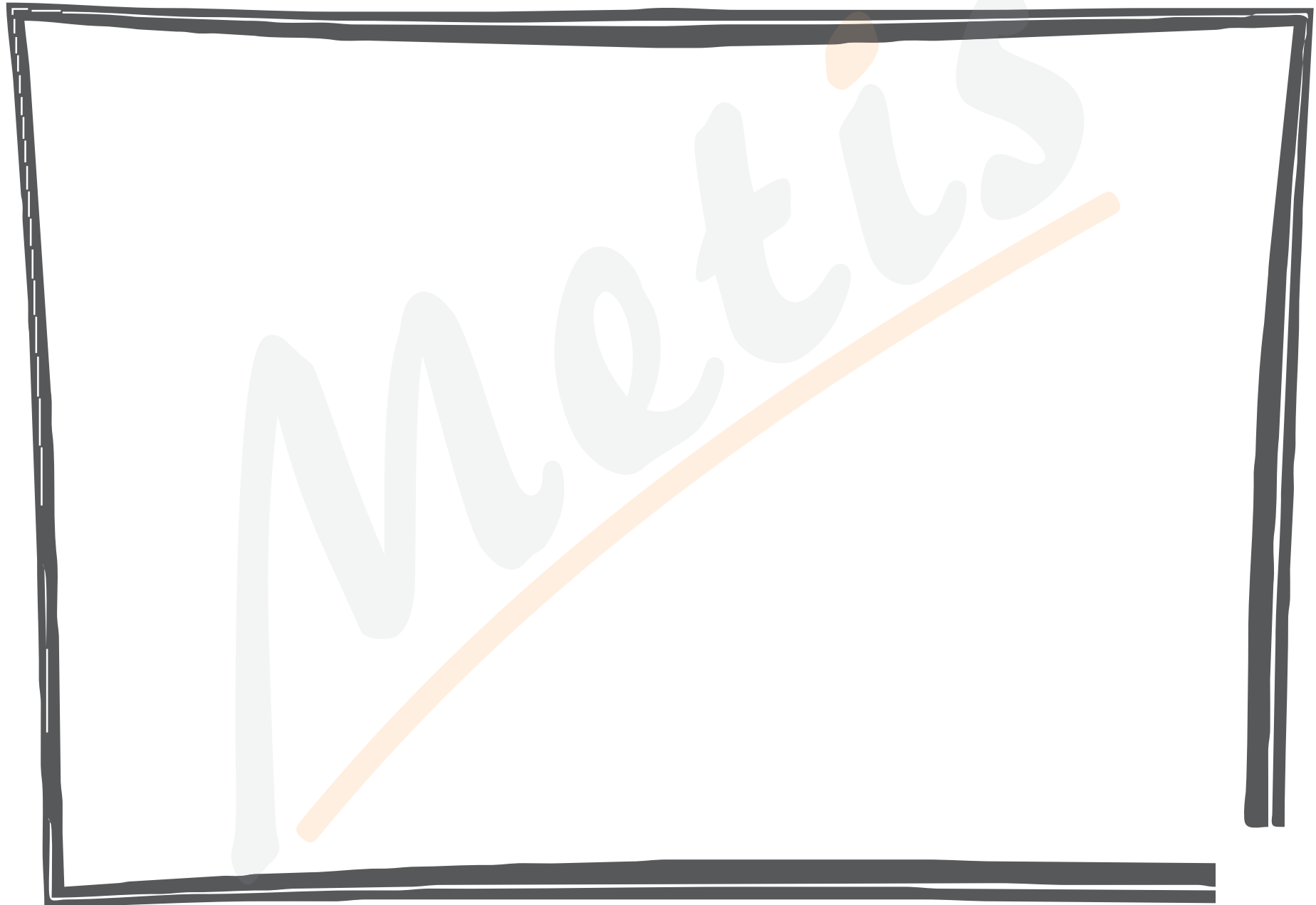
Narysuj buźkę uśmiechniętą w pustym kwadracie na ilustracji, jeśli uważasz, że dzieci w przedszkolu dobrze się zachowują i kolega z autyzmem chce z nimi przebywać. Jeśli nie – narysuj buźkę smutną.

Narysuj buźkę uśmiechniętą w pustym kwadracie na ilustracji, jeśli uważasz, że dzieci w przedszkolu dobrze się zachowują i kolega z autyzmem chce z nimi przebywać. Jeśli nie – narysuj buźkę smutną.

MOJA STRONA:

SYMPTOMY AUTYZMU W WIEKU PRZEDSZKOLNYM I SZKOLNYM

brak/ograniczony kontakt wzrokowy

widoczna izolacja

działanie według harmonogramu

kręcenie przedmiotami

nadmierna lub niska ruchliwość

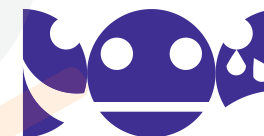

powtarzanie słów lub zdań (echolalia)

trudności w budowaniu relacji z innymi dziećmi

śmiech lub płacz nieadekwatny do sytuacji

opór/lęk przed zmianą

niezrozumiałe dla otoczenia zachowania: kręcenie się w kółko, klaskanie, machanie rękami

nadmierne przywiązanie do przedmiotów

nadwrażliwość lub niedowrażliwość na dźwięk i światło

ISBN 978-83-955302-2-7

9 788395 530227

kampania społeczna

organizator kampanii

patroni medialni

